

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Debrecen: Negyedévre . . . . . 3 korona.
 Egy évre . . . . . 12 " "
 Vidéken: Negyedévre . . . . . 5 " "
 Egy évre . . . . . 20 " "

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
László József.

== Egyeszsám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A politikai helyzet.

— nov. 22.

A magyar parlamenti helyzeten ez idő szerint katonai és udvartartási kérdések uralkodnak. Az indemnity-vita egyelőre lekerült a napirendről s a katonai kérdések elsőjének, az ugynevezett Nessi-ügynek adott helyet. Lényegileg és jogilag itt egy egyszerű mentelmi jogi kérdéstről van szó, a melynek megoldása nem igen járhatna nehézséggel a magyar képviselőházra, a melynek mindenkor egyik erős oldala volt a közjogi kérdésekben való mélyreható ítélőképessége.

Tagadhatlan, hogy a politikusok tiszta látását egyéni mozzanatok befolyásolják. A kérdés tényálladékaiban a hadseregnek is szerep jut s ezzel ez a kérdés a jogi kérdések hűvös levegőjéből a szenvedelmek terére játszódott át. Egy incidenssé lett, a minők a mi sajátlagos poli-

tikánkban az évek folyamán felfemerülnek. Egy nagyobb horderővel nem bíró incidenssé, a mely mindazonáltal mint mérges kelevény kórossá teszi az állapotot egy darab időre.

A nagy politikát ez a kérdés nem érinti. Még csak nem is pártkérdés a szabadelvű többség körében. Eppen azért a kormányra annak megoldása semmi néven nevezendő következménnyel nem járhat, sőt talán magának a kormány legoszloposabb támogatóinak közreműködésével fogják megkeresni az egyetértést helyreállító megoldást.

Nagyobb jelentőségű katonai kérdések azok, a melyek a legközelebbi jövőben a közplénum elé kerülnek. Látjuk az ujoncjutalék felemeléséről és a póttartalékosok igénybevételéről szóló javaslatokat, melyek ellen a közjogi ellenzék elkeseredett harcra készül.

Am itt ismét hangsúlyoznunk

kell, hogy e kérdések elintézése sem érinti a Széll kormány programját és ezen alapuló általános politikáját. Ime Széll Kálmán miniszterelnök, a mikor az eredetileg előterjesztett javaslatok ellenében komoly aggodalmak emelkedtek, habozás nélkül visszavonta azokat s megfelelőbb megoldást keresett. Sőt a jelenlegi javaslatok bizottsági tárgyalása alatt is további jelentős engedményt tett a kormány, a mikor a visszatartott póttartalékosoknak megfelelő számú fegyvergyakorlatot elengedett.

Es épen azért, mivel a kormány nem tekinti feladatának előterjesztéseinek merev és rideg keresztülhajtását, hanem hajlandó a közös munkára, a megegyezésre, ha annak elfogadható alapját nyújtják, épen azért mind e veszedelmes kérdések reá nagy veszélyt nem rejtenek. El fog menni a legszélső határig, hogy a vér adó szükséges

Tanyán.

Szabadság számára írta: **Krudy Gyula.**

Téli este volt és egyedül voltam a vadásztanyán. A sarokban vaskályha állt, és raktam a tüzet, mert akkor nem voltam egyedül. A tűz beszélt, duruzsolt, énekelt a kályhában: a lángok lobogása úgy hatott rám, mintha a hátam mögött ülne valaki; aludna, meg sem szólíthatom, de lélekzését hallom. Csak az tudja, hogy mi a tűz beszéde, ki egyedül van téli este a vadásztanyán.

Háttal ültem a kályhának, az asztalnál a fejem a tenyerembe hajtottam és gondolkoztam. Az erdőt jártam reggeltől, egy róka ugatott valahol, messze a vágásban. Egy keskeny ösvényen a lábnyomokon sokáig elgondolkozva néztem, kutya járt erre, avagy farkas? A hó lepte mezőn nagyokat kiáltottam a

téli délutánba, havat markoltam és megdörzsöltem vele az arcom, mint a parasztoktól láttam.

Hahó! hahó! A tél járt itt, de most a nap ragyog a lapályra. Az erdő szélső fái fénylenek, mintha cukorból volnának. Nagyon is süt a nap, még fürgeteg lesz belőle. S később az alkonyt láttam ismét, hányadszor az erdőn? amint a sűrűből kijött szoknyácskáját felemelte a bokáig érő hóban, s futni kezdett a lapályon, a nap felé, a nap után, ahogy a fénykorong lefelé csuszott a messzi halmok mögött.

Az alkonyt persze az erdőben töltöttem, keskeny csapáson haladva, a fákat nézegetve és gondolkozgatva. Tíz lépésnyire előttem megrezzent egy bokor, a hó lesuhant galyairól s a völgy felé csörtetés hallatszott. Magános szarvas-bika járt itt, vagy róka lesett alvó varjura? Több mentem, a tanya felé: Mindegy

akár haza megyek, akárt itt töltöm az éjt. Előbb fát vágtam, befütöttem és maradék sonkám elköltöttem. A medvebőrt megfordítottam a hárságyon és azt gondoltam magamban, vajjon hosszú lesz-e az éjszaka? Otthon nagyon hosszú. Csak az éjféjt milyen soká ulti! S mire halványodna az ablak mögött ásitó sötétség akkor felsőhajva fejemre huzva a takarót így szólok: hiszen sose voltam boldog! nem is leszek sose boldog! az ördög vigyen el minden asszonyt!

Felálltam és sétálgatni kezdtem a szobában. Ugyan hány óra lehet? Az alacsony ablakhoz mentem és kinéztem az erdőre, Egyszerre csudálatos hang ütötte meg a fülem. Tompa zugáshoz hasonlított az és egyszerre a tavaszi zajlásban lévő folyó moraja jutott eszembe, a mit a keskeny hidról szoktam hallgatva nézni. De itt a közelben nincs folyó, csupán

Halmágyi Sámuel

női- és leány felöltők

egnagyobb áruházában,

— Debreczen, Piacz-u. 47. sz. —

Rendkívül olcsó árban lesznek elárusítva:

Női- és leány felöltők, valódi szörmeboák, kaszmantyuk, muffuk, szörme kalapok, sport sapkák, gyapju és selyem blouzok, zsuponok

óriási nagy választék.

növelésének terhét enyhítse s ha ellenfeleit megtéríteni nem is fogja, buzgó jóakarásával annyit minden esetre el fog érni, hogy az elkese-redést a szivekből kiirtja.

Sajnálatosan erős vitára van kilátás a civillista javaslat tárgyalásánál is. Ez a vita azonban valamivel távolabb jövőbe fog esni, mert előzőleg számos, sürgősebb tárgyat kell a Háznak elővennie. Épen ezért korai volna ennek a vitának esélyeit ma mérlegelnünk.

Az osztrák helyzet — ez az állandó tárgya a magyar politikusok figyelmének — a legutóbbi 24 óra alatt valamivel megjavult. A pártok immár hajlandók legalább arra, hogy összeüljenek a nyevkérdés valami ideiglenes megoldásának megbeszélésére. Talán-talán sikerül Körber dr.-nak a közös érdekű ügyek elintézésére a reichsrathot rábírní. Ma mindenestre van erre valami homályos reménység, a mely mindenestre elegendő alap arra, hogy a magyar intéző-körök egy rövid ideig türelemmel várják a további fejleményeket.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, nov. 20.

A karzat ma is egészen megtelt érdeklődő közönséggel és ismét a hölgyek, még pedig szebbnél-szebb képviselői a

gyengébb nemnek, töltötték meg a karzatot. Csupán az ifjuság karzata volt üres, a mi általánosan feltűnt.

Csakhamar kiderült, hogy az egyetemi ifjuság ma *tüntetni készül a házban* a hadsereg ellen a Nessi-ügy miatt. Ezt akarta a háznagyi hivatal elkerülni és az ifjuság ma künn rekedt.

A Nessi vita pedig ma már elvesztette lázas jellegét. A függetlenségi-párt maga még a tegnapi nap is kisebb számban jelent meg és Krasznaynak különben eléggé érdekes beszédét is alig hallgatták.

Visontai aztán teljesen ellapította a vitát. Hosszu, unalmas jogi fejtegetést adott elő, a melyet a honvédelmi miniszter gyakran szakított meg ellenvetésével. Csak Kubik Béla kiáltotta egyre: Politikai zaklatás! Politikai zaklatás!

Ezt meg Kubinyi Géza sem hagyhatta szó nélkül, aki pedig ebben a kérdésben a függetlenségi párttal ért egyet. Azt kiáltotta vissza Kubinyi Géza: Erről szó sincs! Nevetséges politikai zaklatásról beszélni!

Valószínűnek tartották, hogy a vita még ma véget ér és legfeljebb holnapig tart. A kurocok névszerinti szavazást fognak kérni. Holnap tehát érdekes szavazásra van kilátás.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Fejérváry Géza báró, Plósz Sándor és Cseh Ervin.

Elnök bemutatja a tanítóknak Ap-

sivatag vén erdő nagy fákkal, sudár fákkal, mik szépséges fantasztikus árnyékok vetnek a hómezőre.

Az erdő üres és mértföldekig nincs ember lakta vidék. Eloltottam a méceset az asztalon és lefeküdtem a hárságyra.

Egyszerre lépéseket hallottam közelni a tanyafelé. Világosan hallottam, hogy valaki jön a havon.

Az ablakon át nagy árnyék vetődött a szobába. Az árnyék egy percig mozdulatlanul állt, aztán halk kopogás hallatszott az üvegen, majd megmozdult az árnyék és lépéseket hallottam a ház körül menni.

Ezt az időt használtam fel. Nesztelenül felugrottam és a puskámhoz futottam. Felkaptam és a hónom alá szoritottam.

A lépések az ajtóhoz jöttek. Most a kilincset próbálta valaki. A kilincs nyikorgott és az ajtó lassan nyilni kezdett. Még semmit sem láttam a künlévöböl, csak egy vastag fekete kart, ami csendesen nyomta befelé az ajtót.

Megmeredve, elzsibbadva álltam.

Szemeim majd kiugrottak üregükből, a mint e karra meresztettem őket. Az ajtó aztán féluton megállt. Ezt a pillanatot használtam fel. Iszonyu erőfeszítést tettem. Felkaptam a puskát remegő karjaimmal.

— Ki az? Kérdeztem oly hangon, mintha nem is én beszéltem volna. — Lövök.

A kar visszaugrott.

Futó, gyors lépések hallatszottak a havon, amik az erdő felé távolodtak.

Egész éjjel nem hunytam be a szemem. Az ajtót gyorsan bezártam és az óta sokszor gondolkozom azon, hogy ki járt az erdei tanyán a téli éjszakában?...

Két év mulva a vadásztanyán a kerülő lányát felakasztva találták. Öngyilkos lett. Néha arra gondolok, hogy tán az a leány járt ide és még valaki, a ki nagyon szerethette őt, hogy éjjel mértföldekről eljött utána.

ponyi gróf által benyújtott kérvényét fizetésemelésök érdekében.

Széll Kálmán miniszterelnök be-terjeszti az állandó országház építéséről szóló jelentést.

Következett a napirend:

Nessi Pál ügye.

Krasznay Ferenc: A függetlenségi-párt abban a jóhiszemű feltevésben ment bele ebbe a vitába, hogy ezt nem fogják pártkérdésnek tekinteni, mert hiszen alkotmányjogi garanciákról van szó. Sajnos, nagy tévedésben volt és optimizmus vezérelte. Régebben ily vitát Horvát Boldizsár, Pauler és Szilágyi Dezső vezetett, ma másként van. Igaza volt tegnap Fejérváry miniszter ama közbeszólásának, hogy ma más időköt élünk. Ma ily vitát egy katona vezet: a honvédelmi miniszter.

Fejérváry: En?

Krasznay: Igenis. Közbeszólásaival vette, mert ha azokat összerakják, hosszabb beszéd kerülne ki azokból, mint az igazságügyminiszteré volt. Hanem a honvédelmi miniszter maga mellé vett egy auditort: az igazságügyminisztert. De azért a tekiutályt nem fogadja el. Egyáltalán nem ismer esalhatatlan tekiutályt, ez már a XX-ik század büne. Hivatkozik Szilágyi Dezsőre, aki megmondotta, hogy mi minden alkotmányos garanciánkat keserves tanulságokból, tapasztalatokból szereztük, minden tételnek történelmi forrása van. Ezt ráhuzza a mentelmi jogra. Kérdezi, nem-e ez is sulyos megpróbáltatások konzekvenenciája? (Helyeslés a szőlbalon.) Hivatkozik a rendi országgyűlés alatt történt egyik precedensre. Báró Vay Miklóst, a főrendek egy tagjait megfosztották tábornoki rangjától. Előbb a főrendek, majd a karok és rendek is állást foglaltak mellette. Hivatkozik azután a Bösörményi esetre, a melyben szintén zaklatást és erkölcsi nyomást látott a képviselőház. Hosszabban fejtegeti, hogy a törvényhozás sérelméről van szó. Utal Chorin Ferencre, a ki a mentelmi jogot magasabb szempontból fogta fel és a ki azt mondta, hogy az a kérdés, forog-e fenn valamely mentelmi esetben zaklatás és nincs-e mellékes célzata? Akár politikai akár magánboszu nem szerepel-e benne? A Nessi Pál esetében mellék célzat a politikai zaklatás. A mentelmi jog kö-

Fejérváry miniszter szerint Eötvös megfeledezett arról, hogy monarkjánkban nemcsak magyarok vannak. (Oriási zaj. A baloldalon a képviselők lármázva felugrának.)

Elnök: Kubik Béla, Papp Zoltán, Lengyel Zoltán képviselőket rendre utasítja. difikálását nem kívánja. Isten mentsen meg ettől. Minden nemzedék maga állapítsa megmentelmijogát. Esminde nemzedéknek olyan mentelmi joga van, mint a melyet megérdemel. Az egész esetről azt látja, hogy itt a katonák önhittségének és a polgári társadalom haladásának összeütközéséről van szó. Nagy harsz az, de meg lesz, mintahogyan már megtörtént Franciaországban. Itt is és mindenütt le fogják szállítani a katonai cifra ruhák önhittségét és az állam közbiztonságának szolgálatába fog állani az egész ifjuság és a nemzet e mögé fog

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz“ Debeczen, Fötér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen színmentes s kiváló jó hatású „Mollitergin“ arcz s kézbőr finomító szszipítő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságára nézve teljesen egyezik a vaselin s glicerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmulja. Hatása gyors s biztos. A szél kifújja arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi, s powder alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan! Egy üveg „Mollitergin“ ára 1 korona.

sorakozni. Nem adja ki Nessi Pált. (Élénk helyeslés a szélbalon.)

Visontai Soma annál fontosabbnak tartja azt a szőnyegen forgó dolgot, mert olyan nemzet vagyunk, a melynek alkotmányos garanciája csupán törvényhozási van. Sem dinasztiaja, sem hadserege nem magyar, sőt sokszor történnek olyan összeütközések a tényezők között, a minők sehol másutt elő nem fordulnak. Epen ezért a magyar nemzetnek sokszorosan ügyelnie kell szuverén jogaira és azokat meg kell őriznie, féltve kell védenie. Hosszasabban jogász szempontról fejtegeti ezután a jelen esetet és az igazságügyminiszterrel polemizálva azt vitatja, hogy itt oly természetű zaklatás forog fenn, a mely felett oly könnyen elsiklani nem szabad és ha Nessi Pált kiadják, akkor a törvényhozás tekintélyét sértik meg. Utal egy 1867-ben előfordult esetre, a melyben a büntett és kihágás közti különbség felett folyt a vita és a mikor egy kihágás miatt akarták a mentelmi jogot felfüggeszteni, holott világos volt a zaklatás esete. De akkor a nagy többség tárgyilagosan fogta fel a helyzetet és tárgyilagosan is döntött. Kérde Plósz minisztertől, közkereset-e, hatóság-tól jövő kereset-e az, a melyet Nessi Pál ellen megindítottak? Azt vitatja, hogy közkereset. A becsületbiróság organikus szerve a honvédség tisztikarának. Szabályzatokkal bír, a melyeknek törvényereje van. Ítéleteit állami hatalommal hajtják végre, mert hiszen szerepe van benne a honvédelmi miniszternek is.

Kubik Béla: Szerepel! Szomoruan szerepel benne! (Derűtség.)

Visontai felolvassa a becsületbiróság szabályzatát és oda konkludál, hogy igenis a honvédelmi miniszter, mint az állami végrehajtó hatalom közege, szerepel a becsületbirósági ítéletek végrehajtásánál. (Tetszés a szélbalon.)

Fejérváry miniszter: Csak tudomásul veszem!

Kubik Béla: Politikai zaklatás a miniszter részéről. (Nagy zaj.)

Elnök esendét kér.

Visontai: Nemesak tudomásul veszi, de be is avatkozik, mert becsületbirósági döntésre kikéri a király legfelsőbb elhatározását.

Kubik: Persze, hogy beleavatkozik! (Derűtség.)

Visontai: Szintén ezt állítja.

Fejérváry: Csak akkor avatkozom be, ha az ítélet tulszigoru!

Visontai: Hát Nessi ügyébe bele fog avatkozni? (Élénk tetszés a szélsőbaloldalon.)

Fejérváry miniszter: Azt még nem tudhatom, majd kiderül.

Visontai: A katonai becsületbiróságnak mindenesetre a Házhoz kell fordulnia, ha valamely képviselőt felelősségre vonni akar. Kérde Fejérvárytól, ha Nessi itt a házban sértette volna meg a Gotterhaltét, felelősségre vonták volna-e? Ugy-e nem? Mert a képviselők szólásszabadsága oda van. Tehát ha a házon kívül tette, nem ép úgy képviselő Nessi, mint itt? (Tetszés a szélbalon.) Azt tartja, hogy a honvédség jobban ismeri a mentelmi jog kritériumait, mint a miniszter és a többség. Határozottan megsértettnek látja Nessi Pál mentelmi jogát és kéri,

hogy őt ki ne adják. (Helyeslés a szélbalon.)

Elnök: az ülést felfüggeszti. Szünet után

Eötvös Károly kijelenti, hogy a Nessi-ügyben a mentelmi jogot megsértették. Sehol a világon meg nem tűrné más nemzet a Gotterhaltét. Azt kérde, melyik ember türi orrán a legyet? Még álmában is elkergeti a legyet az orráról egy önkéntelen kézmozdulattal. A Nessi Pál mentelmi esetét egyébaránt fontos közjogi kérdésnek tartja. Azt kérde ismételve: mire való nekünk a Gotterhalte?

Fejérváry miniszter: Ha tiszt akar lenni...

Eötvös: Annak se kell! Legyen inkább a tiszt becsületes honszerető magyar ember. A Gotterhalteval nem lehet háborut nyerni. (Zajos taps és éljenzés a függetlenségi párton.)

Leirhatatlan láрма után folytatja beszédét:

Fejérváry báró: Tekintettel kell lenni a nemzetiségekre is. Ezért a hadsereg egyöntetű nyelve a német. (Oriási zaj.)

Ezután **Rakovszky** István interpellált.

A puchói választás.

Rakovszky István sürgősen interpellálja a belügyminisztert. A puchói főszolgabíró nem engedte beszélni **Ernst** képviselőt. **Rakovszky** a főispánokat megvesztegethetőséggel vádolja.

Szell Kálmán miniszterelnök azonnal válaszolt. A főispánokra mondottakat visszautasítja. Egyébként a puchói főszolgabíró helytelenül járt el, amiért azonnal elrendeli ellene a vizsgálatot.

Rakovszky István kijelenti, hogy a főispánokat nem általánosságban értette, csupán egyeseket.

A miniszterelnök válaszát tudomásul vették.

Holnap folytatják a vitát.

KÖZIGAZGATÁS.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Hat, vagy hét városi tanácsost választunk.

— nov. 22.

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután nagy fontosságú ülést tartott, mely iránt olyan nagy volt az érdeklődés, hogy olyan nagyszámúban gyűltek össze a bizottsági tagok, amilyen nagy számra az utóbbi időben nem emlékszünk.

Az ülés legfontosabb tárgya a többek közt az októberi közgyűlés által a városi szervezési szabályrendelet módosítására kiküldött bizottság javaslatának elbírálása volt.

A javaslatot általánosságban elfogadták, de a városi tanácsosokra vonatkozó részét nem s a jog- és pénzügyi bizottság a mellett foglalt állást, hogy Debrecen város közigazgatásának helyes uton való vezetése szükségessé

teszi, hogy a 7 tanácsosi állást fentartsuk.

Az ülésről szóló részletes tudósításunk a következő:

Jelen vannak **Oláh** Károly elnöklete alatt: **Nagy** Ferenc, **Kovács** József, **Irinyi** István, **Miskolczy** Jenő, **Kernhofer** József, **Beckert** Manó, **Kenézy** Gyula, **Márton** Imre, **Szánthó** Samu dr., **Kemény** Mór dr., **Balkányi** Miklós dr., **Komlóssy** Arthur, **Roncsik** Lajos, **Török** Gábor, **Király** Gyula, **Abraham** László, **Vargha** Károly, **Csóka** Samu.

(Javaslat a tisztújításra.)

Soron kívül vette elő a bizottság a szervezési szabályrendelet módosítására vonatkozó jelentését, mely körül élénk vita indult meg. A jelenlevő bizottsági tagok mindenike hozzászólt a kérdéshez, hogy vajjon 6, vagy 7 tanácsost válasszunk-e a december 22-iki tisztújító közgyűlésen.

A többség véleménye — igen helyesen — az volt, hogy a szervező bizottság ide vonatkozó javaslata nem mérvadó s hogy Debrecen város ügyeinek helyes uton való vezetése megköveteli, hogy 7 tanácsos intézze a városi közigazgatást.

A 6 tanácsosi állás betöltése mellett csak **Kovács** József és **Márton** Imre foglaltak állást s mikor szavazásra került a dolog, ők ketten ilyen értelemben is szavaztak.

A többi szavazattal azonban a bizottság azt a javaslatot hozta a közgyűlésnek, hogy mind a 7 tanácsosi állást töltsék be.

Egyebekben elfogadták a szervező bizottság javaslatát s kimondták, hogy a most üresedésben levő 1 rendőrfogalmazó, 1 erdészi és 1 adókövetői állást nem tartják kívánatosnak betölteni s felkérendőnek tartják a főispánt, hogy az üresedésben levő 1 gépészmérnök, 1 külső és 1 belső állatorvosi állásra szintén ne nevezzen ki senkit, mert ezen állások is nélkülözhetők.

(Iskolák segítése.)

Ismeretes a belügyminiszternek a debreceni mindhárom felekezeti iskola építési, 12000 koronás segélyére hozott határozata.

A miniszter nem hagyta jóvá a megszavazott költséget mindaddig, míg az iskolaügyek Debrecenben is véglegesen nem rendeztetnek.

A bizottság javasolja, hogy egy részt sürgettesék meg a tanács, hogy ezen iskolák ügyeinek végleges rendezését terjessze elő a közgyűlésnek, most pedig tekintettel arra, hogy az iskolai tantermek felépítésének kérdése halasztást nem tűr s a debreceni tanügy terén a halasztás nagy zavarokat idézne elő, újból kérjék fel a minisztert, hogy ez alkalommal kivételesen hagyja jóvá a megszavazott iskolasegélyre vonatkozó közgyűlési határozatot.

(Pénztári alapok kezelése.)

Mind **Roncsik** Lajos főszámvevő, mind a felügyelő bizottság javaslatot adtak be a jog- és pénzügyi bizottsághoz, a pénztári feleslegeknek cheque-számlára

Orosházi házikenyér sütőde. Sütőde: Piacz utca 79.

Van szerencsénk a n. é. közönséggel tudatni, hogy sütődénket megnagyobbítva még több kemenczét állítuuk fel, a melyek jövő hét végén elkészülnek, a mikor a házhoz hordást is megkezdjük.

Fő elárusítás: Simonffy-utca 2 Városi bérháza, husáru csarnokkal szemben.

való elhelyezése, továbbá a forgótöke pénztári rendezése iránt.

A bizottság elhatározza — többek felszólalása után — hogy a házi pénztár pénzei, de már az ott kezelt alapok felesleges összegei is cheque-rendszerű folyószámlára a helybeli pénztintézeteknél helyeztessenek el és pedig évről-évre, sorrendben, más-más pénztintézeteknél.

Elhatározta továbbá, hogy miután a városi forgópénztár a sokféle kiadások miatt nagyon igénybe van véve s a rendelkezésre álló 30,000 korona nem elég a fizetések teljesítésére, *Roncsik Lajos* főszámvevőt, — javaslata szerint, — felhatalmazni kéri, hogy ha az 1902. évi pénztármérleget úgy tudja lezárni, hogy jelentékeny felesleg mutatkozik, ebből 10,000 koronát a folyó tőkéhez csatolhasson. Ezt a határozatot azzal toldja meg, hogy fokozatosan a folyó pénztár 50,000 koronára egészítsék ki.

(Törvényhatósági átiratok.)

Budapest fő- és székvárosnak a pórtartalékosok behívásáról szóló törvényjavaslat elvetése iránt hozott s Debrecen városához megküldött átiratát a bizottság helyeslőleg kívánja tudomásul vétetni.

Szepesvármegyének a vitás tenger-szem ügyében a nemzetközi bíróság által hozott ítélet ellen a képviselőházhoz intézett feliratát szintén tudomásul vétetni kéri a bizottság.

(A sertésvásártér kibővítése.)

A sertésvásártér kibővítése céljából Debrecen város megvette a Baik—Szilágyi szomszédos telket. Most azonban sokkal alkalmasabb telket van módjában a közgyűlésnek megvenni, a *Lakatos* és *Szakácsi*-féle majorsági földeket.

A jog- és pénzügyi bizottság javasolja, hogy kísérelje meg a város a Baik—Szilágyi földnek értékesítését s némi költséggel vegye meg a *Lakatos* és *Szakácsi*-féle földet.

Miután a világitási vállalat üzleti szabályzat módosításának kérdését és a városi gyámpénztárban, városi házipénztárban felgyűlő pénzalapok ügyét levették a napirendről, az ülés negyed 6 órakor véget ért.

× **Debrecen város köztisztasági vállalkozója.** Debrecen város köztisztasági vállalatára nézve újabb 3 évre a szerződést *Zoltán Hermannal* kötötte meg a közgyűlés. Ezt a határozatot azonban *Marton Imre* és társai megfélebbzték. A belügyminiszter tegnap leiratban értesítette Debrecen városát, hogy az erre vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyta s a felebbezést elutasította. Megjegyzésként azonban a leirat, hogy a miniszter kivételesen hagyta jóvá a határozatot s a jövőben megkivánja hasonló esetekben a nyilvános árlejtés megtartását.

× **A városatyák szaporítása Nagyváradon.** Tudvalevő dolog, hogy Magyarország több városában már keresztülvitték a törvény ama rendelkezését, mely meghagyja, hogy a törvényhatósági joggal felruházott városokban a bizottsági tagok száma a népszámlálás eredményéhez képest állapítandó meg, sőt a belügyminiszter több helyen el is rendelte a bizottsági tagok számának szaporítását. Mivel így bizonyos, hogy a kormány egységes rendelettel fogja szabályozni a törvényhatóságok szervezetét, Nagyvárad város tanácsának legutóbbi ülésén határozatba ment, hogy a népszámlálás eredményéhez képest a bizottsági tagok

számának szaporítására nézve az előmunkálatokat megkezdik. A tanács utasította a tisztí főügyészt, hogy állapítsa meg, hány bizottsági tagnak kell lenni kerületenként a legújabb népszámlálás adatai szerint.

H I R E K.

N a p l ó.

Műkiállítás a városházán. — Nyitva mindennap délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnepponon d. e. 9—12-ig.

Nov. 22. Teljes tanácsülés a városházán d. e. 9 órakor (Kis terem)

Nov. 23. A gazdasági munkás és cselédpénztár ügyében értekezlet d. e. 11 órakor a városháza kis tanástermében.

Nov. 23. A jótékony nőegylet választmányi ülése az árvaházban d. u. 3 órakor.

Nov. 26. A Hortobágy próbaöntözése tárgyában kiküldött bizottság ülése d. e. 11 órakor. (Kis terem)

Nov. 26. D. u. 3 ó. Városi rendes közgyűlés.

Nov. 30. A h.-nánási vasut részvénytársaság gyűlése d. e. 9 órakor, a városházán.

Dec. 22. Városi tisztújító közgyűlés.

Egy tréfás földrajzi mű rólunk.

A tudományosan felfedezett Hajdu-megye és Debrecen.

Panaszkodunk, ha idegenek néhány napi széttekintés után itt hagyják országunkat és hazájukat oly közleményekkel esetleg könyvekkel boldogítják Magyarországról, melyek a külföldnek rólunk alkotott amugy is halvány fogalmait még jobban megzavarják.

Most azonban akadt magyar tudós, aki lefözi a legfelületesebb külföldit is.

Egy újabban megjelent földrajzi munkában ilyeneket olvasunk Hajdu-megyéről: A termékeny megyében van egy törvényhatósági joggal felruházott város és 3 rendezett tanácsu város meg 17 község. Mégis külön megye!

Odább Debrecenről: A katolikus elem többnyire tisztviselő, bíró, mérnök stb., tehát kulturális elem, mi sehogysincs inyére a szittyaságban kéjelgő debreceni civisnek és exclusiv kulturájának.

Csokonai-szobra a könyv szerzője szerint *jelentéktelen*.

A tudós férfiú aligha volt Debrecenben s az itteni viszonyok ismeretét nagyon zavaros forrásból merithette. Városunk nevezetességeit felsorolva így fejezi be: Van továbbá Debrecennek kálvinista felsőbb leányiskolája, új piarista főgimnáziuma, csinos színháza, Kereskedelmi iskolája, sok *hentes üzlete*. Ezért sehol annyi esőka és varju (pápista és kálomista varju) mint itt.

Ez ugyan szép tudományosság! Talán *Tóth Béla* Anekdotta-kincséből merítette a tudós szerző? A mellett a tanítónőképzőről s a reáliskoláról nem tud. Hogy Debrecen városát még úgy ismeri, mint a hol *jelentéktelen* a pótdó, azt Debrecen maga szeretné, ha igaz lenne.

Hajdu-Böszörménynek szerinte kollégiuma van, Hajdu-Nánás bár rendezett tanácsu város, szintén olyan parasztközség *kollégiummal*.

Szintén inkább élelapba, mint komoly, tudományos műbe való az ilyen megjegyzés: Hajdu a szerbeknél: tolvaj, rabló, a legnagyobb sértés, mivel csak szerbet illetni lehet. Csodálatos, hogy nálunk e csunya szót még megyének is adták.

Az 568 lapos könyvben nehéz volna egy lapot is találni, a hol valamiféle furcsaság nincsen. Egyes helységeket lebecsül rettenetesen elmaradt fészkekké, olesó elméskedéssel magyaráz sok nevet, az állami iskolákat következetesen állami katolikusoknak teszi meg. A hivatalos helységnevekkel nem törődik, hanem rég elavult helyneveket sorol fel különösen hazánk német és tót vidékeire. Eperjesnek kath. liceumot ad, Lőcsének ág. ev. főgimnáziumot, a mi pedig egyik helyen sincsen.

Igy aztán nem éri el célját a szerző hogy: ismerjük meg magunkat, hazánkat.

De egy enyhítő körülmény mégis van e rossz könyv mellett is: *nem iskolai* könyvnek készült, hanem *tudományos* műnek s ezért hála Istennek, alig fogja valaki olvasni. Ha pedig akad, aki olvasni akarja, vegye kezébe a következő című könyvet: Dr. *Czirbusz Géza* Magyarország a XX. évszáz elején. Temesvár 1902.

* **Dr. Wolafka Nándor jubileumi beszéde.** A napokban ünnepelte dr. Wolafka Nándor v. püspök debreceni plébanoskodásának tíz éves jubileumát. Minthogy ez hétköznapra esett, hívei nem lehettek kellő számban jelen az isteni tiszteleten. Azért, mint értesülünk, ez alkalomból kifolyólag ünnepi, nagyszabású beszédjét, mely az elmúlt s a debreceni egyház történetében jelentőségteljes tíz év történetét fogja felölelni, — vasárnap e hó 23-án a 9 órai mise után fogja megtartani, hogy hívei minél számosabban vehessenek azon részt.

* **Közgyűlési ebéd Kiss Áron püspöknel.** Az egyházkerületi közgyűlés tegnap történt befejezése alkalmából *Kiss Áron* ev. ref. püspök ebédet adott melyre sokan voltak hivatalosak az egyházi és polgári előkelőségek közül.

* **A kaszinó estélye.** Említettük, hogy a kaszinó hangversenynyel összekötött tánemulatság rendezésére készül. A hirdásnak az a része azonban, hogy a december 6-án tartandó est a Bika fogadóban lesz, tévedésen alapult. A kaszinó a mulatságot és hangversenyt otthon rendezi a saját helyiségeiben. A mi természetes is. Sőt éppen így tölti be társas életünk nemes irányu élénkítésében megillető tisztét. Fölötte kívánatosnak tartanók, ha kitűnő példák nyomán minden művészi, irodalmi s társadalmi jelenség, mely Debrecenbe felmerül, a kaszinó mentül gyakoribb estéin találna

szíves vendéglátásra. Ez a társas körök hivatásának Széchenyi szellemében való felfogásával jár.

* **A debreceni műkiállítás.** A debreceni tárlat iránt napról-napra jobban nő az érdeklődés. Eddig a tegnapi napon látogatták legtöbben a tárlatot, 203-an. Ezen kívül az ifjuság csoportosan szintén szívesen látogatja a műkiállítást az esti órákban. A képekre serényen folynak az alkudozások s nagyon valószínű, hogy a képek java része rövid időn gazdára talál. Mint értesülünk, a debreceni műpártoló egyesület tagjai sorába be akar lépni Tisza István gróf is, aki e szándékáról már értesítette az egyesület elnökségét. Tegnap a többek közt Engel Ignác dr. megvásárolta Pálffy József Pöcsi vizitje kitűnő olajfestményét.

* **Állandó póstaszolgálat.** A vasuti állomási épület mellett emelt pósta és táviró hivatalban mai naptól kezdve egész nap és egész éjen keresztül lesz szolgálat, ami megbecsülhetlen előny főleg az éjjel és kora reggeli órákban is dolgozó közönségre.

* **Gyalogjáró a Bika tánctermebe.** Nagyon időszerű az a kérdés, a melyet tegnap tárgyalt az illetékes bizottság a városházán, miután ma-holnap megkezdődik a báli évad s a világ közepét az ifju szívek a Bika fogadó disztermében állapítják meg és jelölik ki a csárdások alatt. A Bika fényes tánctermehez ugyanis mindeddig nem vezettek a fűtőcáról gyalogjárók s a közönség csak a kapun keresztül közlekedett, a hol pedig a jövés-menés a kocsi miatt gyakorta veszedelmes volt. Most, hogy a Bika fogadót új bérlő veszi át, a város intézkedett, hogy az épület alatt levő borbélyüzlet helyiségét átalakíttatja gyalogfolyosónak. Ez irányban már megállapodás is jött létre az új bérlő — és a város közt, úgy hogy a borbélyüzletet az épület más helyiségébe költöztetik, miután a fogadó üzleti érdekei megkövetelik, hogy a vendégeknek borbély álljon a rendelkezésére.

* **A Joghallgatók Segítő Egyesületének elnökválasztása** tegnap d. u. 2 órakor történt meg az egyesület főjegyzőjének, Bihari Kálmánnak elnökle mellett. Bihari meleg szavakban emlékezett meg a távozó elnökről, ifj. Ozory Istvánról, Nagy István pedig, a régi Ozory-párt egyik vezetője ajánlotta elnöknek Barabás Andor 4-ed éves joghallgatót, kit közfelkiáltással meg is választottak. Barabás át gondolt tapintatos beszédben köszönte meg a bizalmat, a békét és egyetértést hangsúlyozta s kijelentette, hogy követni fogja azokat a lépéseket, melyekkel elődje az egyesület és a jogászfifjuság érdekét olyan sikerrel mozdította elő. Nagy tetszést és közmegelegedést keltett, mikor beszédjében a következő megszívelendő kijelentést is tette:

„Nem igen vettem a mult években részt az ifjusági mozgalmak irányításában, mert elvégeztek azt nálam hivatottabbak, de azért élénk figyelemmel kísértem 3 év óta minden mozgalmat s így tudni fogom mit kell csinálnom, ha új állásomból kifolyólag valamit nyilatkoznom és tennem kell. . . Szem előtt tartom azt a mondást, melyet egy nagy tudású férfiú ajánlott a mult évi kassai

diakkongresszus diszgyülésén a magyar ifjuság figyelmébe; dr. Takács Menyhért jászói prépost volt e férfiú s mondása a következő: Az ifjuság csak olyan célokat tűzzön maga elé, melyeket a saját hatáskörén belül meg tud valósítani, más kérdésekben pedig maradjon a szerény óhaj, vagy a jól megfontolt kívánság utján.“ Barabás Andornak éljenzéssel fogadott beszéde után Bihari Kálmán üdvözölte őt mint új elnököt a választmány nevében; ezzel a gyűlés feloszlott s a főiskolában az ifjuság békéje és nyugalma teljesen helyreállott.

* **Világkiállítás 1911-ben.** A párisi világkiállítás előidézte csőd még mindig nem szűnt meg s a jó franciák máris újabb világkiállítás szervezésén törik a fejüket. A terv kivitelére a legelőbbkelő köröket szándékoznak megnyerni s vállalatuk sikerét azzal helyezik kilátásba, hogy a Párisban megforduló idegenek száma ez alkalommal még nagyobb lesz, mint a mult kiállításon és természetesen, hogy több idegen távozik majd meglaposodott zsebbel haza, mint a közelmúltban. A kiállítás költségei másfél milliárddal lesznek magasabbak az előzőnél s mint hírlik, igen sokan jegyeztek elő részvényeket erre a pazarnak ígérkező világkiállításra.

* **Köszönetnyilvánítás.** Klein Lajosné urnó az izr népkonyha javára perselyt állított fel a boltjában és a perselyben eddig összegyűlt 12 kor. 62 fillért hozzámlajtott. Midőn ezt az összeget nyilvánosan nyugtázom, Klein Lajosné urnónek népkonyhánk iránt tanusított jóindulatáért hálás köszönetemet kifejezem. Dr. Balkányi Miklósné az izr. négyelet elnöke.

* **Hulla az országuton.** Tegnap ily címmel megírtuk, hogy a Begány koresma körül egy öreg 60 éves zsidó ember hullájára akadtak, melyet tegnap boncoltak fel a közkórházban. A boncolás szivszélhűdést állapított meg s így ki van zárva, hogy az öreg büntény áldozata lett. De az öreg ember kilétét nem sikerült megállapítani.

* **Halálozások.** Tegnap napon a következő haláleseteket jelentették be az anyakönyvi hivatalnál. Csere Józsefné ev. ref. 44 éves, Szilágyi István ev. ref. 53 éves, Gönczi Sándor ev. ref. 5 hónapos, özv. Szigeti Mihályné ev. ref. 92 éves, Varga József ev. ref. 1 hónapos, Kállai János ev. ref. 15 éves.

* **Pénzhamisítók Kolozsvárt.** Jó fogást csinált a kolozsvári rendőrség. Egy pénzhamisító bandának két tagját taróztatta le épen abban a pillanatban, midőn a hamis gyártmányokon tul akartak adni. Megmotozásukkor egész csomó öt és egy koronás hamisítványt találtak náluk. A hamisítókat természetesen letartóztatták és a legszélesebb körű vizsgálatot indították meg a banda tagjainak kipuhatolására.

* **Uj Hary János.** Egy veterán egyetben történt, hogy egy Müller nevű élemedett, agg harcos erős kitéréseket tett az igazság egyenes útjáról, hihetetlen kalandokkal táplálván az asztaltársaság csataleírásokra szomjas lelkeit. Többek között elbeszélte a délafrikai háboruban való szereplését is, miközben következőleg vágta ki a szpicet: Drága kartársaim! Epen a tugelai csata előtt állottunk, midőn egyszerre két oldalról kezdett tüzelni az ellenség. Hirtelen a csapat elé lovagol Botha főparancsnok, idegesen körültekint és harsány hangon kiáltja: Itt van Müller káplár?! — Itt vagyok! —

feleltem hasonló dörgő hangon. — No, akkor kezdhetjük a csatát, — szolt Botha és rá két perccel már röpököttek a shrapnelek és gránátok az angolok felé.

Az asztaltársaság átszellemült ábrázattal hallgatta a dicső kalandot és Müllert óriási lelkesedéssel disztaggá választotta.

* **Az álmos Onuc.** M.-Szigetről, a nustyu regimentből zónázott hazafelé a derék Onuc valahova Szatmármegyébe. A vonaton elnyomta a buzgóság, s boldogan aludta a kiszabadult póttartalékos álmát — egészen Debrecenig. Itt azután kiszállította a kalauz, s minthogy Onucnak egy árva garasa sem volt, behozták a rendőrségre. Ma pedig kényszerutlevélet fog kapni Onuc, s elmegy haza, — ha csak el nem alszik megint Mármaros Szigetig.

* **Portyázás.** Végh Gyula tb. főkapitány a bűnügyi osztály vezetője tegnap éjszaka Szócs Lajos biztos segédlete mellett rendőrségi portyázást tartott a város külsőbb utcáiban.

* **Ellopott felöltő.** Horváth Istvánt nem lehet az alkalmi tolvajok közé sorozni, mert ime most csikorgó télvíz idején őszi felöltőt lopott. Bement Szakály Mihály szürszabóságédehez s a rajta levő télikabát alá felhuzta a barátja őszi felöltőjét, melyet azután eladott az ócska soron. Az ügy rendőri eljárás tárgya képezi.

x **Fűszer kereskedő segéd** egy helybeli detail üzletben alkalmazást nyer. Czim a kiadó hivatalban.

x **Eladó ház.** Varga utca 12-ik számú ház, igen kedvező feltételek mellett eladó. Ertekezhetni lehet Batthányi utca 22-ik szám alatt.

x **Meglepő szép ruhaszővet,** selyem bársony és mosóvelez újdonságok kaphatók: **Boros testvérek** női divat áruházában. Debrecen, Kossuth utca 6. sz. alatt.

x **Hoff Albert ékszerész** értesíti a n. é. közönséget, hogy a városház alatt arany és ezüst ékszer-üzletét és műhelyét piac-utca 29. sz. a városházával szembe a debreceni sörház épületébe, emeletre helyezte át, a hol arany és ezüst ékszer és óra-raktárát dusan felszerelve, meglepő olcsó árban a legszebb kivitelben a t. vevőközönség b. figyelmébe ajánlja. — Valamint minden e szakba vágó megrendelések javítások és vésnöki munkák jutányos árban készíttetnek.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Az egyházkerületi közgyűlés.

Harmadik nap.

— nov. 22.

Tegnap volt a tiszántuli ev. ref. egyházkerület őszi közgyűlésének utolsó napja. Tekintettel arra, hogy az első két napon nagybárá letárgyalták a fontosabb ügyeket a közgyűlés tagjai kevesebb számban jelentek meg. Dél előtt fél tíz órakor nyitotta meg Kiss Aron ev. ref. püspök a közgyűlést, s megkezdtek a sorrend folytatolagos tárgyalását.

A felsőszabolcsi egyházmege által beterjesztett nyiregházi internátusi szabályzatot tudomásul vették. — Balogh József geszterédi lelkésznek a bökönyi iskolában való tanításért járó segély iránt való kérvényét elutasították, mert a segélyezésre alap nincs.

A felsőszabolcsi egyházmegeének a felügyelő lelkészek díjazása tárgyában

hozott határozatát, a kemecsei lelkész feliratát egyházának osztályozása tárgyában, a heves-nagykunsági egyházmegye felterjesztését a kántor-tanítók nyugdíj ügyében, a gyülekezet nélküli templomozás tárgyában, a máramaros-ugocsai egyházmegye jelentését gróf Tisza István liceumi főgondnokká választásáról tudomásul vették és helybenhagyták.

A máramaros-ugocsai egyházmegye jelentést tett Kovássy Akos 2000 korona alapítványáról, mely 10 ref. egyház között szétosztatván, kamataiból az illető lelkészek fizetését javítják. A közgyűlés köszönettel vette és elfogadta az alapítványt.

Ezután a nagybányai egyház jelentéseit tudomásul vették.

A Tisza Kálmán óvó.

A nagy-szalontai egyházmegye be-terjeszti jelentését a Geszten létesített Tisza Kálmán óvó tárgyában. Gróf Tisza István elhunyt nagynevű atyjának emlékére 30000 korona alapítékével óvót létesített Geszten, — a közgyűlés meleg köszönettel vette tudomásul a nemes lelkű alapítványt.

A szatmári egyházmegye felterjesztéseit a Hermán Mihály hagyatékáról, a puszta daróci tanítói fizetés kiegészítéséről, a rápolti és milotai lelkészek fizetésének kiegészítéséről, tudomásul vette a közgyűlés.

Aszatmári ref. iskolák ügye.

Ezután következett a közgyűlésnek egyik legérdekesebb tárgya, a szatmári ev. ref. iskoláknak a ref. egyháztól szándékolt elszakítása.

Szatmár városa a ref. egyházi felsőbb hatóságok megkérdezése és beleegyezése nélkül a ref. iskolák megszüntetése és államivá tétele felett szerződésre lépett a kormányval, felajánlván ennek iskolák felállítását és azoknak fenntartását 50000 korona értékig. Hogy ezen kötelezettségére szükséges fedezetet előteremtse a város, beszüntette az ev. ref. egyháznak iskolák fenntartására nyújtott, több mint egy század óta folyó segítséget.

A kinos ügy megtárgyalására a sérelem orvoslási módzatainak megállapítására előzetesen egy 4 tagból, Széll Kálmán, Kiss Albert, Ujfalussy Béla és Padrah Sándor közgyűlési tagokból álló küldöttséget szervezett az egyházkerület, s az ezek által készített határozati javaslat alapján tárgyalta tegnap a szatmári esetet a közgyűlés. Gróf Dégenfeld József, gróf Tisza István, Széll Kálmán, Ritoók Zsigmond, Domahidy Elemér gondnokok és esperesek hozzászólása után következő határozatot hozta a közgyűlés:

Tekintettel arra, hogy a szatmári ev. ref. egyház tagjait eddig birt. iskoláiktól önkényűleg fosztották meg, utasítja az egyházkerületi közgyűlés a szatmári, szatmár-németi és szatmárhegyi egyházakat, hogy iskoláikat 1903. szeptember 1-én nyissák meg és kérjék a várost, hogy ezelőtti kötelezettségének tegyen eleget. A kormányt pedig feliratilag világosítsák fel arról, hogy Szatmár városa az ev. ref. hitfelekezeti iskolákat nem adhatta át a kormánynak, Szatmár városa az ev. ref. egyház iránti kötelezettségét önkényűleg meg nem szüntetheti s így a kormány a téves adatokon épült szerződést semmisítse meg.

Egyéb ügyek.

Még a hajdu-hadházi, balmaz-ujvárosi, valkányi, dédai, berettyó-ujfalusi, nagybajomi, kiskördai, halmi egyházak kölcsön — és a hajdu-hadházi, bátyui, paszabi, ibrányi, szaniszlói és rápolti adás-vételi ügyeket tárgyalta le a közgyűlés egyéb népiskolai kiadási, fizetési és díjlevél ügyvel kapcsolatban, — s azután a közgyűlés délután fél 2 órakor végleg szétoszlott.

A debreceni egyházmegye tisztújítása. A tíz éves egyházi tisztújítás alapján a beküldött szavazatokat már felbontotta az e célra kiküldött bizottság. Esperessé Dávidházy János kabai lelkészt választották meg Kiss Albert debreceni lelkész ellenében. Dávidházy János 28, Kiss Albert pedig 19 szavazatot kapott. Egyházmegyei gondnok Nadányi Miklós földbirtokos lett. A többi állások betöltésénél is, mint az idén megejtett többi választásoknál, a debreceni egyház jelöltjei általában kisebbségben maradtak.

Dr. Ferenczy Gyula üdvözlése. A főiskolai Magyar Irodalmi és Onképző Társulat tegnap küldöttségileg tisztelt dr. Ferenczy Gyula theologiai tanárnál, a társulat felügyelő tanáránál s átadta a társulat mult heti közgyűlésének jegyzőkönyvi kivonatát, melyben dr. Ferenczy Gyulának őszinte szeretetüket és ragaszkodásukat fejezték ki az ifjúság iránt tanusított jóindulatáért. Dr. Ferenczy Gyula meleg szavakban mondott köszönetet a küldöttségnek.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Nov. 22. szombaton *Katalin*, daljáték.

Nov. 23. vasárnap d. u. *Régi szerető*, népszimű, este *A zalameai bíró*, z. s. nmű (*Ujházy Ede* vendégjátéka)

— (Szögyi Gina szabadkai énekesnő.) Emlékeznek még olvasóink Szögyi Gina nevére, akit a debreceni szinigazgató az évad elején egy meghatározott énekes szerepkör betöltésére szerződtetett és jelentett be a színházi bizottságnak. Szögyi Gina egyetlen egyszer lépett fel neki való s nem az ő szerepkörébe illő szerepben; azután hirtelen megbetegedett s az a hír kelt róla szárnyra, hogy súlyos betegsége miatt el kell távoznia. Fel is bontotta szerződését az igazgató. Az elsőrendű szerepkör Debrecenben árván, betöltetlenül maradt; Szögyi Gina pedig aláírta a szerződést a szabadkai színházhoz, melynél mint koloratur első énekesnő működik.

— (Ujházy Ede Pedro Crespója.) Ujházy Ede vasárnap este eljátsza Calderon remekművében a *Zalameai bíró*-ban Pedro Crespot, mely a művésznek jeles alakítása. A művészi esemény iránt általános a művelt közönség érdeklődése. — Ujházy Edén kívül játszanak még a darabban Menszáros Margit, Krémerné, Püspöki Rózsi, Sebestyén Géza, Klenovits György, Krémer Jenő, Nagy Dezső, Farkas Béla, Márton Miklós, Palágyi és Virágháti. A második felvonásban előforduló szerenádöt Vámos Jenő fogja énekelni.

TAVIRATOK.

Péksegédek Láng miniszter előtt.

Budapest, nov. 21. (*Saját tudósítónk távirata.*) A budapesti péksegédek küldöttsége délután tisztelegni akart Láng miniszternél, hogy a vasárnap éjjeli teljes munkaszünetet kérjék. Mikor megtudták, hogy a fogadás órája elmúlt s a miniszter már nem fogadhatja őket, a miniszterium kapuja előtt fülsiketítő lármát csaptak. Nagyobb tüntetéstől lehetett tartani, melyet azonban a gyorsan kivonult rendőrség megakadályozott.

Odillon férjének megőrülése.

Bécs, nov. 21. (*Saját tudósítónk távirata.*) Rakovszky Ferenc es. és kir. kamarást, Odillon színész nő férjét, a ki tegnap hirtelen megőrült, ma beszállították egy ideggyógyító intézetbe.

Öngyilkos földbirtokos.

Bécs, nov. 21. (*Saját tudósítónk távirata.*) A bécs-berlini gyorsvonat egyik fülkéjében halva találták Wertheimer Miksa minap eltűnt nyitramegyei kamánfalvi földbérlőt, aki zilált anyagi viszonyai miatt való elkésérésében a vonaton agyonlőtte magát.

Egy örült rémtette.

Győr, nov. 21. (*Saját tudósítónktól.*) Az idevaló közkórházban Pap István örült Mojzer János örültet egy bádgedénnyel agyonütötte. Pap azután felakasztotta magát. Mindketten meghaltak.

Posta-rablás.

Lugos, nov. 21. (*Saját tudósítónk távirata.*) A Gavosdia és Nadrag között közlekedő postakocsit kísérő csendőrre tegnap postarablók rálöttek. A csendőr szíven találva holtan lerogyott. A posta 24,000 koronát szállított, de a rablónak nem sikerült a pénzt elrabolniok. A postakocsist letartóztatták.

Gabonatözsde.

Budapest, november 21. (*Saját tudósítónk távirata.*) (Déli zárlat.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyenge. Nyugddt irányzat mellett 17,000 métermázsza került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabona-nemek változatlanok. Idő: hideg.

Buza októberre	0.00—00.
„ áprilisra	7.65—66.
Gabona áprilisra	0.00—00.
„ októberre	6.65—66.
Zab	6.39—41.
Tengeri májusra	5.80—81.
Repce	11.95—12.05.

Regénycsarnok.

A PÁNDY-KISASSZONYOK.

— Regény. —

Írta: *Rudnyánszky Gyula.*

Folytatás

21.

Pándyék azonban sohase tudtak iránta fölmelegedni. Valami félelemmel vegyes irigységgel, afféle féltékeny gyanakodással néztek reá mindig. Nem tudták, hogyan bánjanak vele: ugy-e, mint új rokonnal? vagy mint családjukba, az

és kizárólagos jogaik közé betolakodott idegennel?

Származásáról ha nem is hullott le a titok leple egészen, de az valószínűnek, sőt kétségtelennek látszott, hogy Szalacsi Zoltán a Pándy Adorján hűtlen feleségének a természetes fia. Egy részt még szerenese, hogy Adorján oly váratlanul megbénult és gyámság alá került: mert a milyen ügyes, ravasz és sima ez a Szalacsi Zoltán, Adorján könnyen ráíratta volna összes vagyonát. De azért így is mindig görbe szemmel néztek reá. Hát ha van Adorjának valahol végrendelete, melyben ezt a fiút teszi általános örökösévé? Ez a bizonytalanság volt oka, hogy nem tudták magukat semmire sem elhárítani. Egyszer ki szerették volna házukból utasítani Szalacsi Zoltánt; más-kor meg okosabbnak vélték, ha büszkén, hidegen, de udvariasan bánnak vele.

Olyannak nézték őt, mint az amortizációs kölcsönt adó pénztézet megbízottját, pénzbeszedőjét, a ki megjelenésével, fagyos mosolyával szüntelen emlékezteti őket a tartozásra!

De Pándy György és neje, valamint a Pándi-kisasszonyok sokkal könnyebb oldaláról fogták föl az életet, hogy sem sokat bibelődtek volna Adorján kellemetlen látogatójával. A lányok néha el is mullattak vele. Szépen zongorázott; sokat utazott; beszélt angolul, franciául; a mellet jó modoru volt: sohase tudhatták, miről beszéljenek vele, hogy el ne árulják felületességüket, tudatlanságukat az ő gazdag ismereteivel, széleskörű elmés-ségével szemben. Hancurozni, nyafogni, divatról, szerelmi pletykákról fecsegni bizony nem igen lehetett vele. De azért mégsem tartották unalmas fickónak, mert önkéntelenül elismerték fölényét.

Szalacsi mindenből édes keveset látott meg. Őt teljesen elfoglalta hivatala s valami állanos melabu, valami megindító érzékeny vonás árnyékolta szép férfias arcát, magas homlokát, valahányszor a kastély küszöbét átlépte.

V.

Szalacsi Zoltánt akkor kezdték igazán gyűlölni Pándyék, mikor az egy idegen jóbarátját bemutatta a Pándy-kisasszonyoknak.

A dolog úgy kezdődött, hogy Strahl Ede vállalkozó mérnök egy zimankós téli este a székvárosba érkezett. Valami dolga volt a megyével. Az öles német, mikor a fogadó lépcsőjén lefelé jött, a kijáratnál összeütközött Szalacsi Zoltánnal.

— Pardon! — dűnyögte és tovább akart menni, egyáltalán nem tudva, hogy üsse agyon az estélyét ebben az ismeretlen magyar városban.

Ekkor véletlenül rá nézett Szalacsi és megismerte. Együtt laktak valahol Lomberban, mikor mindketten tanulmányuton jártak és ott barátságot kötöttek.

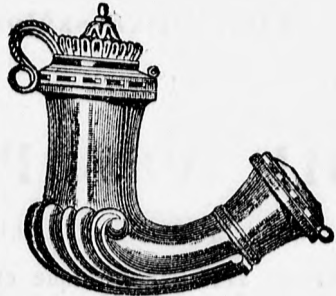
A mérnök apja óriási vagyonnak volt az ura. De Strahl Ede nem elégedett meg atyja millióival, hanem folytatta a mesterségét és gyarapította rengeteg vagyonát.

Az egyszerű külsejű, hatalmas vállú férfiú mód nélkül megörült a véletlen találkozásnak.

Szervusz spéci!

Es ott a kapu alatt megölelte és össze-vissza csókolta Zoltánt.

(Folyt. köv.)

Valódi tajték pipák és szipkák. Ujdonságok szivar és

pénztár-
czákból. Alkalmas ajándék
tárgyak. Gyermekek játékok
legjutányosabb árban besze-
rezhetők.

Szent-Királyi Tivadar

műparáru üzletében.

Kiadó

bolthelyiségek.

A Casinó épületnek főtérre néző oldalán, tehát a város legelőkelőbb s legnagyobb forgalmu helyén, portáléval felszerelt

három bolthelyiség

külön-külön, vagy együttesen

1903-május 1-re

Kiadó.

Felvilágosítást ad a Debreczeni
Első Takarékpénztár titkárja.

Legmagasabb helyről kitüntetve 1890-ben. — II. Vilmos német császár által kitüntetve 1901-ben. — Ezredéves kiáltáson: Állami ezüst érem.

Lőfkovits Arthur

Ékszerész.

Debreczen

Legszébb ujdonságok karácsonyi ajándékokban. Jutányos áruk. Képes árjegyzék kívánatra ingyen. Saját órás, arany-
műves és vésnök műhely. Kívánatra választékok is küldetnek. Telefonszám: 59.

PÉNZT!

Törlesztéses kölcsönöket

és konvertálásokat a budapesti házakra és földbirtokra minden előzetes költség nélkül bármily összegig előnyös feltételek mellett szerez

Löwy Antal

István-tér 6.

Legnagyobb összekötés! Leggyorsabb lebonyolítás! Legvélelbeli megkeresések azonnal elintéztetnek vászabélyeg beküldése nélkül is.

Sürgöny!

Jel, kis nemzeti zászló.

A színházzal szemben reggel 8 órától
egész este látható
a világ és e század

legmeglepőbb falalmánya!

Az egész világ bámulattal fogja e remek alkotást megtekinteni és minden művelt állam polgára kalapot fog emelni a magyar technika e nagy vívmánya előtt. Daczára a rendkívül érdeklődésnek,

már csak néhány napig
tekinthető meg.

Debreczen látványossága

ez a csodatalálmány, a mely már több országra szabadalmazott és 2 világrészen szabadalomra bejelentett

csoda íróasztal

Nem nagyobb, mint egy rendes íróasztal és ennek daczára mégis

egy egész lakásberendezést tartalmaz.

Többszörös étkező asztal, festő állvány, nagy és kis íróasztal, betörés ellen biztosított pénzszekrény, ruganyos ágy, éléskamra, kézikönyha, mosdó nagy felszereléssel, stb. Mindezek egy kulccsal egyszerre bezárhatók.

Belépti-díj: 20 fillér, katonáknak, diákcsoportoknak és gyermekeknek 10 fillér.

Pártfogást kér

a feltaláló.

Uj női-divat üzlet.

Lovass és Ladányi selyem, vásznak és diszek nagy raktára,

Debreczen, Piacz-utczán 7. szám, (Bika szálloda mellett.)

Tisztelettel tudatjuk a t. vevőközönséggel, hogy folyó hó 15-től

karácsonyi alkalmi vásárt (Occasiot)

rendezünk. Eladásra kerülnek a következő cikkek:

Jól mosható tennis flanelek mtr.	16 krtól	♂	Férfi ingek, Pique és batist elővel	95 krtól
Mosó bársonyok válogatott színekben mtr.	70 krtól	♂	Cretonok, flanelek és barchetek.	16 krtól
120 cm. gyapju kelmék divatos színekben mtr.	40 krtól	♂	Meleg alsó ingek és nadrágok	70 krtól
Divatos selymek, Blousokra	90 krtól	♂	Francia fűzők uj kivitelben	90 krtól

30 rőfös vég vászon női fehéreműkre 4 frtól feljebb. Ágy- és asztal-terítők, abroszok, paplanok, színes fekete előtt és posztó szoknyák meghatározott olcsó árért adatauk el.

Kérjük a t. vevőinket, hogy olcsó árainkról meggyőződni sziveskedjenek,

Tisztelettel

Lovass és Ladányi.

Külön felhívjuk t. vevőink figyelmét Zibeline Ecossais kelménkre, ami az általános izlést felülmúlja 120 cm. széles, mtje 98 kr.

Bika szálloda bérlő társaság

Debreczen.

Az üzlet feloszlása következtében alább felsorolt üvegezett borokat a következő leszállított árak mellett árusítják el.

Magyar fehér borok:		Előbb	Most	Magyar vörös borok:		Előbb	Most	Magyar pezsgő borok:		Előbb	Most
Asszu ⁵ / ₁₀	Kor.	8.—	5.—	Vörös I. ⁵ / ₁₀	Kor.	1.—	—60	Dominó ¹ / ₁₀	Kor.	7.—	5.—
a ÉLuo 85-ös bakar ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.60	Chateau Palugyai ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.60	Littke	"	7.—	5.—
85*ös bakar ³ / ₁₀	"	1.20	—90	Chateau Palugyai ³ / ₁₀	"	1.60	1.30	Franczia pezsgő borok: Előbb Most			
Chateau Palugyai ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.60	Dietzl sashegyi ⁷ / ₁₀	"	3.—	2.60	Pommery ⁷ / ₁₀	Kor.	15.—	12.50
Chateau Palugyai ³ / ₁₀	"	1.60	1.30	Dietzl sashegyi ³ / ₁₀	"	1.50	1.20	Irroy ⁷ / ₁₀	"	15.—	12.50
Leányka E. P. ⁷ / ₁₀	"	2.80	2.10	Villányi ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.60	Signature ⁷ / ₁₀	"	15.—	12.50
Leányka E. P. ³ / ₁₀	"	1.40	1.05	Villányi ³ / ₁₀	"	1.60	1.30	Royal ⁷ / ₁₀	"	15.—	12.50
Rizling E. P. ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Schaumburg ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.60	Aubertin II. ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Rizling E. P. ³ / ₁₀	"	1.20	—90	Schaumburg ³ / ₁₀	"	1.60	1.30	Clipuot ⁷ / ₁₀	"	15.—	12.50
Schaumburg ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.60	Külföldi fehérborok: Előbb Most				Cluquot ³ / ₁₀	"	8.—	6.50
Schaumburg ³ / ₁₀	"	1.60	1.20	Vöslai Goldeck ⁷ / ₁₀	Kor.	3.20	2.60	Spanyol borok: Előbb Most.			
Erdély Gyöngye ⁷ / ₁₀	"	3.60	2.70	Vöslai Goldeck ³ / ₁₀	"	1.60	1.30	Muscat Lunel ⁷ / ₁₀	Kor.	8.—	5.—
Rózsamáli ⁷ / ₁₀	"	3.20	2.40	Libsfrauen ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—	Marsalla ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Rizling ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Rüdesheimi ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—	Sherry ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Badaacsonyi ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Külföldi vörös borok: Előbb Most				Malaga ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Som E. P. ⁷ / ₁₀	"	3.—	1.80	Vöslai Goldeck ⁷ / ₁₀	Kor.	3.20	2.60	Maderina ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Kéknyél Ramazetter ⁷ / ₁₀	"	3.—	1.80	St. Julien ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—	Madeira ³ / ₁₀	"	5.—	2.50
Somlai Ramazetter ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Medoc ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—	Laerima ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—
Badaacsonyi Ramazetter ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Chateau Lafitte ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—				
Szt. György ⁷ / ₁₀	"	2.40	1.80	Chateau Margeau ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—				
Szamorodni ⁵ / ₁₀	"	3.—	2.—	Medoc Lalande ⁷ / ₁₀	"	8.—	5.—				
Szamorodni ³ / ₁₀	"	2.—	1.20								

Továbbá arra határoztuk magunkat, hogy kiváló minőségű borainkat a fogyasztó közönségnek beszerzési áron nagyban, vagyis 50 literen felüli hordókban árusítjuk el. — Az alant felsorolt árak fogyasztási adó és hordó nélkül, pincékben átvéve értendők.

1897 évi nagyburgondi literje	72 fillér.	1897 évi silváni literje	80 fillér.
1895 évi vörös bor I. minőség literje	90 fillér.	1885 évi diószegi szemelt bakar literje	1.20 kor.
1898 évi vörös bor II. minőség literje	80 fillér.	1894 évi szomorodni literje	2 — kor.
1900 évi homoki rizling literje	70 fillér.	1895 évi Zichy szomorodni literje	2. 40 kor.
1898 évi vegyes fajbor literje	60 fillér.		

„ARANYBIKA” szálloda bérlőtársaság.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.